

Benim Eğitimim

Tosun Terzioğlu / tosun@sabanciuniv.edu

Sabancı Üniversitesi'nin akademik yılının kapanış konuşmacısını öğretim üyelerinden ve o yıl mezun olacak olan öğrencilerden oluşan bir heyet seçer. Geçmişte Yorgo Papandreu (başbakanın oğlu, eski Yunanistan dışişleri bakanı, PASOK lideri ve Sosyalist Enternasyonal'in başkanı), Yaşar Kemal, Hikmet Çetin (eski dışişleri bakanı), Herkül Millas (inşaat mühendisi ve siyaset bilimcisi, iki kez Abdi İpekçi Barış Ödülü sahibi) davet edilmiştir. 2008-2009 yılında ise kapanış konuşmasını yapmaya üniversitenin rektörü Tosun Terzioğlu davet edilmiştir.

2008-2009 Akademik Yılı Kapanış Konferansı konusu olarak kendi eğitimimi seçtim. Tabii eğitim sadece okulda yapılmıyor. Okul dışında da, ailenizden, arkadaşlarınızdan, mahallenizden, okuduklarınızdan, oynadığınız oyunlardan, seyrettiğiniz filmlerden, dinlediğiniz müzikten çok şey öğreniyorsunuz.

Eğitim konusunda iki kitap aklıma geliyor; Henry Adams'ın *The Education of Henry Adams* ve Maksim Gorky'nin *Benim Üniversitelerim*. Gerçek ismi Alexander Peshkov olan Maksim Gorky

(1868-1936) önemli bir yazar. Daha beş yaşındayken babasını, kısa bir süre sonra da annesini kaybediyor ve ancak bir yıl okula devam edebiliyor. Kimsesiz olarak hayatını kazanabilmek için Volga nehrinde çalışan bir gemide aşçı yamağı olarak çalışmaya başlıyor. Ustası ona yemek yapmayı öğretmiş mi bilmiyorum, ama Gorky onun anlattığı hikâyelerin ve büyükannesinin masallarının yazarlık hayatında kendisini nasıl etkilediğinden söz eder. *Benim Üniversitelerim*'de ise Gorky yaşayarak öğrendiklerini yani "hayat üniversitesini" anlatıyor.

Henry Adams (1838-1918) ise tanınmış ve zengin bir aileden. Bu aile iki Amerikan başkanı çıkartmış. Henry Adams kitabında kendi eğitimini eksen olarak çağının eğitim sistemini oldukça acımasız olarak eleştirir. Kitabın ilk baskısı sınırlı sayıda yapılıp ve sadece Henry Adams'ın dostlarına dağıtılır. Ölümünden sonra ise yeniden basılır ve çok beğenilir, etkili olur.

Benim hayatım ne Henry Adams'ın, ne de Maksim Gor'ky'ninkine benziyor. Ne Gor'ky gibi çileli bir hayatım oldu, ne de Henry Adams gibi zengin ve çok tanınan kişilerle dolu bir aileden geliyorum. Özgeçmişinizde adınız, soyadınız, doğum tarihiniz, bitirdiğiniz okullar yer alır. Bu bilgiler 8-10 satırı geçmez.

Evet benim adım Ahmet Tosun Terzioğlu. 13 Mart 1942 resmi doğum tarihim. Koca Ragıp Paşa İlkokulu'ndan mezun oldum. Orta ve liseyi Robert Kolej'de tamamladıktan sonra İngiltere'de, Newcastle-upon-Tyne Üniversitesi'nde matematik okudum ve doktoramı Almanya'da, Frankfurt Üniversitesi'nde yaptım. Nedense özgeçmişinizde ne öğrendiğiniz, nasıl öğrendiğiniz, okula ilk gittiğiniz gün neler hissettiğiniz, öğretmenlerinizin kimler olduğu gibi şeyler yer almaz.

Tosun Terzioğlu babası Nâzım Terzioğlu ile

*O kadar zayıfmışım ki babam
“hiç merak etmeyin, bu tosun
gibi olacak” falan derken ismim
Tosun oluvermiş...*

Eskiden birisiyle tanıştığınızda sohbete zemin hazırlamak için “Efendim siz kimlerdensiniz” diye sorulurdu. Şimdi ben kimlerdenim onu size kısaca söyleyeyim:

Annem Meliha İnay bir fizyoloji profesörü. Kendisi Manisa'nın Soma kazasından. Babası Ahmet Cevdet Bey, annesi Gılman Hanım. Üç kız kardeşten en büyüğü; Meliha, Hesna, Müstesna. Dedem tüccar ve toprak sahibi idi. Üç kızını da okutmuş. Annem on yaşında Soma'dan ayrılıp o zamanki ismiyle Arnavutköy Kız Koleji'ne gelmiş ve sonra Amerika'ya giderek Wellesley'de biyoloji okumuş. Yale Üniversitesi'nde fizyoloji doktorası yaptıktan sonra İstanbul'a dönmüş ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde işe başlamış.

Babam ise Kayserili; Ahmet Nâzım Bey. Onun babası Kolağası Yusuf Bey, annesi ise Sicimzadelerden Hatice Hanım. Babam üç kardeşten ortancası. Dedem Sarıkamış'tan dönemeyenlerden ve babam kendi babasını pek hatırlamazdı. Dört yaşında olmalı babasını son gördüğünde. Babamın okuyabilmesi için ağabeyi okulu bırakıp işe giriyor ve babam İstanbul Erkek Lisesi'ne geliyor. Lisenin son yılını ise ününü duyduğu bir matematik öğretmenin öğrencisi olmak için İzmir Lisesi'nde okuyor. Devletin açtığı burs sınavlarını kazanarak Almanya'ya gidiyor. Göttingen Üniversitesi'nde matematik okuyor, Münih Üniversitesi'nde doktora yapıyor ve İstanbul Üniversitesi'nde çalışmaya başlıyor. Annesi fizyolog, babası matematikçi olan bir ailenin tek çocuğu olarak benim de “sayısalcı” olmam gayet doğal değil mi?

Bana hamile olan annem Beyazıt'tan Laleli'deki evimize dönerken Koska'daki ciğercinin önünde buzda kayıp düşmüş ve hastaneye kaldırılmış. Ben de 14 Mart gecesi veya 15 Mart sabahının erken saatlerinde, beklenenden galiba birkaç hafta önce, olaylı bir şekilde doğmuşum. İki, üç haftalık bebek iken, eve gelen arkadaşlarına göstermek için babam beni havaya kaldırdığında öbür taraf gözükmüş. O kadar zayıfmışım. Babam esprili bir insandı, “hiç merak etmeyin, bu tosun gibi olacak” falan derken ismim Tosun oluvermiş. İsmimin biraz münasebet-

Tosun Terzioğlu (solda), bir çocukluk arkadaşıyla

siz olduğunu sonraki yıllarımda öğrendim, ama ne yapacaksınız öyle olmuş bir kere!

Ben dört yaşına gelinceye kadar babaannem de bizde kalır ve bana bakardı. Annem, ufak tefek, konuşkan, çabuk gülen ve çabuk kızan, enerjik bir insandı. Babam ise oldukça yapılı, sessiz, duygularını pek belli etmeyen, ama sevecen birisiydi. Tek

Annemle babama “bir daha Kindergarten’a gitmeyeceğim” dedim. İşte okulla tanışmam böyle oldu!

çocuk olarak evde akşamları onların kendi aralarındaki konuşmalarını dinler, bir şeyler anlamaya, öğrenmeye çalışırdım. Bazı zamanlarda da çok sıkılırdım. Hayal kurarak bir iç diyalog oluşturmayı öğrenmeye o yıllarda başladım.

Okulla Koca Ragıp Paşa İlkokulu’ndan önce İsviçre’de tanıştım. Annem ve babam araştırma burusu kazanarak yazın dört aylığına, tabii beni de alarak, Bern’e gittiler. Bir pansiyonda kalıyorduk. Beni bir Kindergarten’a, yuvaya gitmeye ikna ettiler. Dil bilmiyordum. Kindergarten’daki diğer çocuklar benden daha büyüktü, bahçede bir kum havuzu vardı. Kum havuzunda tek başıma da olsa oynamak, hayal kurmak, bana cazip geldi. Yuvaya başladım. Ama devamlı yağmur yağıyordu ve dilini hiç anlamadığım öğretmenler bizi hep içeride tutuyorlardı. Bir gün sıkıldım ve öğleye doğru dış kapıyı bir şekilde açmayı becerip kimseye fark ettirmeden yuvadan kaçtım. Bern sokaklarında kaybola kaybola kaldığımız pansiyonu bulmaya çalıştım. Nihayet uzun bir süre yürüdükten sonra, kapısında annem, babam, pansiyon sahibi ve birkaç polis heyecanla bir şeyler konuştuğu pansiyonu buldum. Annemle babama “bir daha Kindergarten’a gitmeyeceğim” dedim. İşte okulla ilk tanışmam böyle oldu!

Bern’e giderken Denizyollarının o zamanlar çok meşhur olan Ankara vapuruyla İstanbul’dan Napoli’ye gittik. Sonra da trenle İsviçre’ye geçtik. Vapurdaki ikinci sınıf kamaramız çok küçüktü. İlk durağımız olan Pire’den hareket ettikten sonra koca gemi sallanmaya başladı. Annemi deniz tuttuğu için babam beni alıp yukarılara, güverteye çıkardı. O kocaman dalgalar arasında yalpalayarak yoluna devam ediyordu gemimiz. Doğrusu bayıldım bu işe. Mataban burnu açıklarında deniz bayağı azdı. Babam da

İlkokulda. Önsırada, sağdan ikinci.

pes etti. Onu da deniz tutmuştu. Artık koca gemide tamamen özgürdüm! Gemide her tarafa giriyor, çıkıyordum. Bir ara kaptan köşkünün de üstünde olan gözcü güvertesine çıktım. Geminin burnu dalgalara girip çıkıyordu. Büyülenmişim. Ayak sesim aşağıdan duyulmuş olmalı ki, Ankara vapurunun ef-

Bayrak törenleri dışında müdürümüz pek etrafta görünmezdi, ama kapısının önünden geçerken hafifçe ürperirdik. Müdürümüzün esas işi ceza vermektir çünkü.

sanevi süvarisi Şefik Kaptan bir tayfa yollayıp beni kaptan köşküne aldırıldı. Adımı, annemin babamın nerede olduklarını sordu. Kamara numaramızı söyledim. “Onları deniz tuttu” dedim. “Demek seni deniz tutmuyor” dedi ve burnu dönüp fırtına azalınca ya kadar beni yanında alıkoydu. Denizyolları gemilerinde çok güzel yemekler verilirdi. Yemek yemek konusunda çok mızımız bir çocuktum. Hatta annem teşvik olsun diye bana yemeklerin besin değerlerini, protein, karbonhidrat, mineral ve vitaminleri anlatıp dururdu sofrada. Bu sayede daha harfleri tanımadan A, B, C ve D vitaminlerinin faydalarını, hangi besinlerde olduğunu öğrendim. B vitamini doğrusu biraz karıştı; B1, B2, B6, B12 falan diye sayardı annem. B5 veya B11 neden yoktu anlamadım. Hem o ilk gemi yolculuğumuzda, hem de sonraki seferlerde deniz azdıka benim iştahım müthiş açılıyordu! Herkes kamarasında veya güvertenin bir köşesinde perişan haldeyken, ben koca yemek salonunda boş masamıza kuruluyordum yemek saatlerinde. Servis yapan garsonların biraz nefret dolu bakışlarla yaptıkları “biraz daha alır mıydın?” tekliflerini

Ankara vapurunun yemek salonunda. Anne babası ve Giacomo Saban ve eşi Yvette ile. Daha Marmara'dalar, deniz sakın.

hiç geri çevirmiyordum. Deniz yolculuğu, hele fırtınalı olursa, benim için özgürlük ve güzel yemekler demektir. O zamanlardan beri denize olan ilgim hiç azalmadı!

İsviçre'den dönünce evimize çok yakın olan Koca Ragıp Paşa İlkokulu'na kaydoldum. Okula üç hafta geç başladığım için sınıfta oturacak yer kalmamıştı. Aliye öğretmen “sen ufak tefeksin şu ön sıraya oturuver” dedi ve üç kişilik sıranın sol başına dördüncü olarak ilişiverdim. İlk günlerde arkadaşlarım fazla kıpırdarsa sıradan düşerim korkusu yaşadım. Okumayı öğretiyordu Aliye öğretmen. Bir de sayı saymayı, toplamayı, çıkarmayı. Bunun için de hepimizin küçük fasulye torbaları vardı. Kuru fasulyelerle oynayarak toplama, çıkarmayı kolayca yapıyordum. Bir gün Aliye öğretmen tahtaya yazdığı kelimeyi okumamı istedi. Okudum. İlk okuduğum kelime “kayış” oldu. Birkaç deneme daha yaptı ve “aferin okumayı söktün” dedi. Okumayı sökmek çok ama çok önemli bence. Zaten ondan sonra elime geçen her şeyi okumaya başladım. Eve gelen gazeteleri baş makalesinden resmi ilanlarına ka-

Cezayı sessizce ve ağlamadan çekmek en iyisiydi. Hele oğlanlar ağlarsa “erkek adam ağlamaz” diye fazladan iki sopa daha yerlerdi. Sopa avcunuza gelirken elinizi çekmeyeceksiniz.

dar satır satır okurdum. Okuduklarımın hepsini anlamazdım ama bu o kadar da önemli değildi o günlerde. Birinci sınıfın sonunda adam akıllı kitap okumaya sardım. Feridun Fazıl Tülbentçi'nin Abdullah Ziya Kozanoğlu'nun romanlarını, Ömer Seyfettin'in hikâyelerini okudum. Daha sonraları Tıbbiye öğrencisi olan küçük teyzemin kitaplarını elime geçirdim. Sait Faik'in hikâyelerini, Panait Istrati'nin romanlarını keşfettim. Okuma nöbetlerim yaz aylarında daha da sıklaşıyordu.

Okula her hafta bayrak töreni ve öğrenci antıyla başlanırdı. “Türküme! Doğruyum, Çalışkanım” ile başlayan ant o zaman “Varlığım Türk varlığına armağan olsun!” ile biterdi. Varlığım tam olarak neydi, onu kime ve neden armağan ediyordum? Bunları pek düşünmez, kendimize dert etmezdik. Coşkuyla, hep bir ağızdan okunan anttan sonra sınıflarımıza giderdik. Bayrak törenleri di-

şında müdürümüz pek etrafta görünmezdi, ama odasının hep kapalı olan kapısının önünden geçerken hafifçe ürperirdik. Müdürümüzün esas işi ceza vermektir çünkü.

Öğretmenler veya mümessillerden biri şikayet ettiğinde müdür sizi çağırır, oturduğu yerden gözlerini size diker, suçunuzu sertçe tebliğ eder ve sonra susardı. Bunun üzerine kendinizi savunmaya kalkarsanız, kaşları çatılır, şakakları oynamaya başlar ve sizi susturup cezanızı bildirirdi. En iyisi baştan hatayı kabullenip özür dilemek veya sadece susmaktı. Gene de ceza yerdiniz, ama daha az. Cezaları “elli santimlik kalımla üç kere” veya “yirmi beşlik inceyle iki kere” gibi kısa ve kesin ifadelerle söyledikten sonra, masasının bir yerinden belirtilen

Okulda bize “köylü milletimizin efendisidir” diye öğretmişlerdi ama tarlada çalışan köylülere bakınca efendilik de pek zormuş diye düşündüm!

sopa yahut cetveli çıkartır, ayağa kalkar, avcunuzu açmanızı isterdi. Cezayı sessizce ve ağlamadan çekmek en iyisiydi. Hele oğlanlar ağlarsa “erkek adam ağlamaz” diye fazladan iki sopa daha yerlerdi. Sopa avcunuza gelirken elinizi çekmeyeceksiniz. En iyisi kolunuzu iyice uzatıp bileğinizi serbest bırakıp sopa inerken son anda refleksle elinizi biraz aşağı indirmektir. Böylece ping-pong oynarken yararlı olan refleksleriniz de gelişmiş olurdu!

Her okul yılı başında öğretmenimiz hangi kitapları alacağımızı, kaç tane çizgili, çizgisiz defterimiz olması gerektiğini yazdırırdı. Hemen kitapları ve istenilen defterleri alır, kırmızı veya mavi kaplama kâğıtlarıyla kaplar, etikete ismimizi, sınıf ve şubemizi ve okul numaramızı yazardık. Benim numaram 593 idi. Bu defterler her gün evden okula, okuldan eve taşınır, ama hiçbir zaman dolmazdı. En çok beş ortalı Harita-Metod defterlerini severdim. Hiç harita falan yapmadık ama yıl sonunda çok işime yarardı bu defterler. Arkadaşlarımla Amiral Battı oynar, bu kareli defterin boş sayfalarına kadırğa, kalyon, yolcu gemileri, şilep ve zırlı resimleri yapardım.

Okulum yarım gündü. Ben hep “sabahçı” oldum. Dersler kolaydı. Ev ödevleri çok zamanımı almıyordu. Evimiz Fen Fakültesi'nin hemen karşısında, Koska caddesindeydi. İsmi cadde ama o zaman ki uzunluğu 60-70 metreydi. Ondan sonra yangın yerleri başlardı. O zamanlar biz buralara “arsa” derdik. Arsada oynamak başlı başına bir kavramdı. Bu yangın yerleri bir yanda Langa bostanlarına, öbür yanda da Soğanağa mahallesinden Kadırğa'ya kadar uzanırdı. İstanbul çok fakirdi. Oynadığımız arsalarda bazı kalıntılar, kovuklar ve mağara gibi yerler vardı ve buralarda garip, kimsesiz ve ürkütücü insanlar yaşardı. Onlardan uzak durmayı öğrendim. Koska caddesiyle Ordu caddesinin birleştiği köşede bir çorbacı dükkanı vardı. Çorba, sade pilav veya üzerinde didiklenmiş biraz tavuk eti olan pilav verirdi müşterilerine. Burada yemek yiyen fakir “ameleleri” dışarıdan seyrederdik arkadaşlarımla. Bir gün çorbasını bitirip pilavına başlayan bir amca

Şimdi bir öğrencininin olan meşhur sarı bisikletiyle

beni ve arkadaşımı içeriye çağırdı. Arkadaşım çekindi, girmedim ama ben girdim. Amca bana bir tas çorba ismarladı. Akşam evde bu maceramı anlatınca annem “evdeki güzel yemekleri zorla yiyorsun, ama gidip o pis çorbacının kim bilir nasıl yapılan çorbasını içiyorsun” diye başlayarak bana bir de hijyen dersi verdi. Yemeklerin besin değerleri, vitaminler konusundan sonra hijyeni de öğrendim ama o çorbanın tadını hâlâ hatırlarım.

Mahallede kaldırımda futbol oynardık uydurma toplarla. Yokuş yukarı top sürmenin yorucu olduğunu öğrendim. Yaz ayları küçük teyzemle Soma’ya, daha doğrusu dedemin evinin olduğu Turgutalp köyüne giderdik. Resmi ismi “Turgutalp” olan köye herkes Pomakköy derdi. Çünkü Soma’ya iki kilometre uzakta olan köy 93 harbinde gelen 20 çadır muhacir tarafından kurulmuş. Dedem ve ninem Pomak değildi ama içinden pınarlar çıkan ve Soma’ya yakın olan bu köyde dedemin suyla çalışan un fabrikası vardı ve evini hemen fabrikasının yanı başına yaptırmıştı. Alt katı kâğıt, dar ve dik bir merdivenle çıkılan, üst katı ise ahşap bu küçük evin önünde havuzlu bir bahçesi ve etrafında evin boyunu aşan çam ağaçları vardır. Kore harbi çıkmadan hemen önce dedem ile ninem hacca gittiler.

Babasıyla, maden ocağına girmeden önce

Dedem hacda öldü ve ninem yalnız döndü. Evin hemen yanındaki tarla da dedemindi. Köyde pamuk sulamayı ve çapalamayı öğrendim. Okulda bize “köylü milletimizin efendisidir” diye öğretmişlerdi ama tarlada çalışan köylülere bakınca bu efendiliği pek anlayamadım. Özellikle sıcakta çapa çapalamak pek yorucuydu. Efendilik de pek zormuş diye düşündüm!

Beynimde iki kutu yarattım. Birincisinde aklımın kabul ettiği yer alıyordu. İkincisinde ise aklımın basmadığı, gördüklerimle uyuşmayan ama öğretmen, müdür veya müfettiş sorduğunda tekrarlanmasını gerekenler vardı. [...] Aritmetik birinci kutudaydı. 7 kere 8 eşittir 56. Müfettiş sorarsa 55, müdür sorarsa 57 demek gerekmiyordu!

Öğle yemeğinden sonra ninem namazını kılarken ben üst kata, odama çekilir ve yer yatağımda uzanarak okumaya başlardım. Küçük teyzemin kitapları arasından aldığım **Benim Üniversitelerim**’i galiba ilk orada okudum. Reşat Nuri, Halide Edip, Yakup Kadri’nin kitaplarını, dedemin Sebilülreşat dergilerini, teyzemin Varlık dergilerini okudum. Ninem namazını bitirince teyzemle konuşmaya başladığında “aman yavaş konuşalım, çocuk uyuyor” derdi. Ben ise okurdum, okurdum ama bazen çamlardaki kumruları dinlerken ikinci vakti uykuya daldım. Köyde bir de bekçimiz Çerkez İsmail Çavuş vardı. Akşamları fabrika ile evin arasındaki toprak yolun kenarına kilimini serer, yanına tütün tabakasını ve mavzerini koyar, akşam serbest bıraktığı bekçi köpeklerine Çerkezce talimatlarını verir ve beni beklerdi. Eğer Hesna teyzemin oğlu Mehmet de köydeyse, ninemden izin alıp beraber İsmail Çavuşun yanına giderdik. İsmail Çavuş bize nasıl Kuvayı Milliye’ye katıldığını, çatışmaları, pusuları, tütün kolculuğunu ve tütün kaçakçılığını anlatırdı. Sekiz dokuz yaşındayken mavzeri söküp takmasını, temizleyip yağlamasını öğrendim. Mavzer neredeyse benim boyumdaydı. İsmail Çavuş Bergama baskınına katılmıştı. Sonraki yıllar Bergama baskını hakkında Türk ve Yunan askeri kaynaklarından birçok şey okudum. Yunan kuvvetlerinde irtibat subayı olan bir İngiliz’in İstanbul’daki komutanlığına

yazdığı baskın raporunu da buldum. Üç kaynakta anlatılanlar birbirinden çok farklıydı! İsmail Çavuş'un anlattığı Bergama Baskını tabii ki en canlıydı.

Yıllar sonra kısa dönem askerlik yaparken atış için bize eski tüfekleri verdiler. Benimki 1930 yapımı bir mavzerdi. Bakımlıydı ama ben gene de söküp, güzelce temizleyip yağladım. Birkaç gün sonra yere yatmış, uzaktaki hedefe ateş ederken bir teğmen omzuma dokundu ve "Sen Mardinli misin?" diye sordu. O zamana kadar Mardin'i görmemiştim bile. "Hayır, İstanbulluyum" dedim. İçimden İsmail Çavuş'tan öğrendiklerimi anlatmak geçti ama susup atışımı tamamladım.

Dedem hacda ölünce Soma'daki işleri Hesna teyzem üstlendi. Kore harbi çıkınca Amerika pamuk satın almaya başladı ve pamuk fiyatı sürekli yükseldi. Sonra birden düştü. Teyzem bu ani düşüşü tahmin edememişti. İşlerimiz bayağı bozuldu. Aile Soma'da toplandı. Otomobili falan satıp bankaya olan borç ödendi. İşin başına ninem geçti. Doğrusu buna benim aklım pek yatmamıştı. Çünkü ninem benim bildiğim sessizce evi çekip çeviren, güzel yemek yapan, yabancılarla pek konuşmayan bir insandı. Ama çok yanılmışım. Sebatla çalışıp zamanla işleri yoluna koydu. Yeni harflerle okumayı biliyor ama yazamıyordu. Oysa iş hayatında en azından imza atması gerekiyordu. Benden öğrendi. Büyük harflerle G. İnay yazardı ama İ'nin noktasını hep alta koyardı. Ninemin sırdaşı oldum. Meğerse ne çok anlatacağı şey varmış. Annemin çocuklu-

ğunu, dedemin gençliğini, fabrikanın yapılışını, dedemin Rum ortaklarını, Kurtuluş Savaşı yıllarında yaşadıklarını usul usul anlatırdı bana... Ondan çok şey öğrendim.

İlkokulda dördüncü sınıfa geçince Aliye öğretmen yerine yeni bir öğretmen geldi. Bir iki hafta sonra bir pazar günü bekâr olan öğretmenimiz içinde iki erkek, başka bir kadın olan özel arabayla denize uçtu ve öldü. O yıllarda "Boğazda arabayla denize uçmak" sanki modaydı. Bu olaydan sonra uzunca bir süre okulda ve mahallemizde herkes bizi gösterip "işte o öğretmenin öğrencileri" dediler. İstmeden bir skandala karışmıştık. Bizi Fatma öğretmene verdiler. Aliye Hanım ne kadar sakinse, Fatma Hanım da o kadar gergin, disiplinli ama gerçekten çok iyi öğreten, gereksiz ceza vermeyen bir öğretmendi.

Okullarda öğrencilere belli davranış biçimlerini benimsetmek ve belli düşünce kalıplarını aşılacak istenir. Her ülkenin ilk ve orta öğretim sistemi az çok bunun üzerine kurulmuştur. Yurttaşlık, tarih ve coğrafya gibi derslerde öğretilenlerin amacı genellikle belirli düşünce kalıplarını aşılmaktı, ama bazen bu kalıplarla öğrencinin gözlemleri çelişir. Kafalarda giderilemeyen sorunlar oluşur. Mesela "Anadolu gür ormanlarla, zümrüt yeşili çayırırla kaplı, gürül gürül akan berrak ırmaklarla doludur" diye öğrettiler bize. Oysa ben İç Anadolu'yu Temmuz ayında gittiğimizde hiç de öyle görmemişim. Her yer sapsarıydı. İlk gördüğümde Sakarya Nehri

Nâzım Terzioğlu ve Cahit Arf

Bazı öğretmenlerimize göre divan edebiyatı dejenereydi ve bitmişti. Ertesi yıl öğretmenimiz değişir, yeni öğretmenimiz bize aruz vezni- nin inceliklerini öğretirdi. Ancak sınava mümeyyiz geldiğinde zorlanıyorduk. Mümeyyiz acaba halk edebiyatını mı yoksa divan edebiyatını mı seviyordu?

boz bulanık, ağır ağır akan bir suydu. Anadolu'nun toprakları aslında yorgundu. Şanlı bir tarihimiz vardı. Orta Asya'dan çıkan kırmızı oklarla dünyanın her yanına gitmiş ve birçok güçlü devlet kurmuştuk. Anadolu'da herkes Türk'tü. Oysa üçüncü sınıftayken komşumuz olan bir sınıf arkadaşımın Malatya'dan bir abisi, bir de ikinci annesi geldi. Yeni gelen anne sadece Kürtçe biliyordu. Benim önceden tanıdığım anne ise Türkçe konuşuyor, Kürtçe

bilmiyordu. O yıllardan başlayarak beynimde iki ayrı kompartıman, iki kutu yarattım. Birincisinde aklımın kabul ettiği, gözlemlerimle, okuduklarımla çelişmeyen, kabul ettiğim bilgiler yer alıyordu. İkincisinde ise aklımın basmadığı, gördüklerimle uyuşmayan ama öğretmen, müdür veya müfettiş sorduğunda tekrarlanması gerekenler vardı. Bu kutuda acil durumlarda kullanılmak üzere istiflenmiş düşünce kalıpları duruyordu. Müfettiş beni işaret edip "söyle bakayım evladım, Anadolu nasıl bir yerdir?" dediğinde hemen acil durum kutusuna başvurup "Anadolu gür ormanlarla, zümrüt yeşili çayır- larla,..." diye başlayan o kalıbı tekrarlamam gerekirdi. Aritmetik ise birinci kutudaydı. 7 kere 8 eşittir 56. Yani müfettiş sorarsa 55, müdür sorarsa 57 demek gerekmiyordu!

İlkokulu bitirdikten sonra Robert Kolej'e girdim. Kısa bir süre sonra da Bebek'e taşındık. İngilizce öğrendim ve okuma nöbetlerim arttı. Annemin Time ve Life dergilerini, Agatha Christie'nin polisiye romanlarını, O'Henry'nin hikayelerini, Stein-

Eşi Nuran Terzioğlu'yla

beck ve Hemingway'in romanlarını okudum. Boğazı Tuna'dan gelen buzların kapladığı yıl uzun kış tatilinde Hugo'nun Sefiller'inin İngilizce çevirisini bitirdim. Babam bana Yaşar Kemal'in ilk romanlarını ve Aziz Nesin'i tanıttı. Zevkle okudum onları. Yeni semtimizde de mahalle arkadaşlarım vardı. Artık arsada değil, Boğaz'ın tepelerinde oynuyorduk. Kolejde "Nişantaşlılar" dediğimiz farklı bir grupla tanıştım. Kışları Nişantaşı ve civarında, yazları genellikle Büyükkada'da otururlardı. Bu gruptan olan sınıf arkadaşlarımı önce yadırgadım. Bu arkadaşlarımdan birisi bir gün bana babasını nasıl ikna edip, kendisine beyaz smokin ceketi aldırıldığını anlattı. Smokini biliyordum, babamın vardı. Kırk yılda bir giydiğinde karayağız bir penguene benzerdi. Ben ise daha o yıllarda yeni yeni uzun pantolon giymeye başlamıştım!

Bebek'te denizi yakından tanıdım. Yüzmeyi, dalmayı ve kürek çekmeyi öğrendim. Boğaz'ın akıntıları tanıdım. Midye çıkarmayı, midyeleri kalınca bir karton üzerinde kurutup izmarit yemi yapmayı, çaparı bağlamayı, malta taşından kalıp oyup kurşun zoka dökmeyi, kalafat yapmayı, macun çekmeyi ve sandal boyamayı öğrendim. Sonbahar aylarından başlayarak mahalle arkadaşlarımla lüfere çıkardık. Elimizde sürekli bozulan birkaç tane deniz motoru vardı. İyi bir motor tamircisi oldum. Tabii ki bunların hiçbirini Kolej'de öğrenmedim.

Kolej enteresan bir okuldu. Matematik, fizik, kimya, biyoloji dersleri İngilizce, tarih, coğrafya ve

yurttaşlık bilgisi gibi dersler ise Türkçe verilirdi. İngilizce derslerinde bazı Yunan klasiklerini okuduk ve mitoloji öğrendik. Türkçe edebiyat dersleri ise öğretmenimize göre değişirdi. Bazı öğretmenlerimize göre divan edebiyatı bir saray edebiyatı idi. De-

Annem ve babam Türkiye'ye döndükten sonra sıkıntılı dönemler yaşamışlardı. Kısmi seferberlikte babam askere alınmıştı. Ekmek, şeker gibi birçok şey karneye bağlanmıştı. Hem annemin hem de babamın ne kadar çok uğraştıklarını, hangi sıkıntılara göğüs germek zorunda kaldıklarını çok iyi biliyordum. Ama annem ve babam hiçbir zaman yıldınlığa kapılmadılar. Devamlı şikâyet etmek yerine çalıştılar, çabaladılar, bir şeyler ortaya koydular. Onlardan çok şey öğrendim!

jenereydi ve bitmişti. Onu bir yana bırakıp, halk edebiyatına eğilmeliydik. Ertesi yıl öğretmenimiz değişir, yeni öğretmenimiz bize aruz vezninin inceleklerini, divan edebiyatı sanatlarını anlatırdı. Halk edebiyatından pek söz etmezdi ama küçümsediğini, yüzeysel bulduğunu bize hissettirirdi. Ben ise elime

Kolej'de, bayrak yarışı birincileri: Osman Birder, Tosun Terzioğlu, Rüştü Meriçelli ve Herkül Milas. Öndeki güzel kız ve delikanlılar, "Field day" kral, kraliçe, prens, prenses vs. Amerikan usulü.

ne geçerse okuyordum. Yunus, Karacaoğlan, Süleyman Çelebi, Fuzuli, Baki, Nedim... Hiç fark etmiyorduk. Ancak sınava mümeyyiz geldiğinde zorlanıyorduk. Mümeyyiz acaba halk edebiyatını mı yoksa divan edebiyatını mı seviyordu? Ama bu durumlarda öğretmenlerimiz bize yardım ediyorlar, mümeyyizin eğilimini kulağımıza fısıldıyorlardı.

Tarih kitaplarımızda bazı garipliklerle karşılaşılırdık. Mesela Birinci Dünya Savaşı'nda biz her cephede galip gelmiştik ama müttefiklerimiz yenildiği için yenik sayılmıştık. Sanki savaşın sonucuna bir jüri karar vermişti! Tarih dersinde bir gün bir arkadaşımız "hocam kitap Selanik'i şu tarihte aldık diyor bu sayfada, ama daha önceki sayfalarda Selanik'i bu tarihten çok önce aldığımız yazılıydı. Ben bunu anlamadım." diye sordu. Hoca "kitapta ne yazıyorsa o doğrudur" dedi! Arkadaşımız sorusunu yineledi. Hoca kötü kötü baktığı için susturduk arkadaşımızı sınıf baskısıyla. Ders arasında "neden böyle sorular sorup hocayı kızdırıyorsun" diye sordüğümüzde arkadaşımız "biz neden sürekli Selanik'i alıp duruyoruz? Nedir bu, anlamaya çalışıyo-

rum" dedi. İşte o arkadaşımız öğretilenleri tasnif edip, bir kısmını acil durum kutusuna kaldırmayı daha öğrenememişti. Böyle ufak tefek çelişkiler, akla yakın gelmeyen yorumlar dışında tarih kitaplarımızda şanlı tarihimiz pek temiz, pırıl pırıl, lekesiz anlatılırdı. Hele o yükseliş dönemi, ardı ardına gelen zaferlerle durmadan genişleyen imparatorluk. Tadına doyum olmaz. Ama gene de benim hoşlanmadığım bazı olaylar vardı. Şehzadeler arasındaki taht kavgaları gibi. Ben de bu tatsız olayları hayalimde bir güzel düzelttim. Şehzade Cem'i Gedik Ahmet Paşa'nın yanına, İtalya'ya yolladım. Beyazıt burada Sultan olarak devam etti. Cem ise Pulya'yı alıp Sicilya'ya atladı ve orada yeni bir devlet kurdu. Hatta kökeni Türkçe olan Etrüsk dilini canlandırıp, Etrüskce bir divan bile yazdı. Keza Korkut'u da Barbaros kardeşlerinin yanına, Tunus'a yolladım. O da Kuzey Afrika'da yeni bir devlet kurdu. Taht kavgalarının yanı sıra şu Ankara Savaşı da canımı sıkıyordu. Timur da Türk, biz de Türküz. Arabuluculuk yaptım. 20 Temmuz akşamı çok sıcaktı. O gün Osmanlı ordusu epeyce sarsılmış ama dağılma-

Öğrencileriyle tekne gezisinde

Foto: Gökhan Karakas

mıştı. Savaş akşamları Timur'un bacağı daha da çok aksarmış. Beyazıt'la buluşmaya giderken koluma girdi. İki sabaha kadar konuştular, tartıştılar ama sonunda anlaşdılar. İki ordu sabah namazını birlikte kıldı. Hatta Yıldırım'ın Sırp tüfekçileri de namaza katıldılar ama namaz sonunda selam vermek yerine istavroz çıkardılar. Timur filine binip ordusuyla Orta Asya'ya geri dönerken bana uzaktan el salladı. Hayal kurmak güzeldir, hoştur!

Kolejdeki iki hocam bana çok şey öğretti. Biri si "Amerikan Edebiyatı" dersini veren Charles McNeal. Edebiyatın yanı sıra, bize felsefe, tasavvuf, psikoloji ve klasik müzikle ilgili çok şey öğretti. Şiir ve tiyatro zevki kazandırdı. Kolejin tepesindeki Nafi Baba dergâhında eskiden tanıdığım olduğu bazı şeyhlerin Nakşibendi olarak kendilerini gizlediklerini ama aslında Bektaşî olduklarını anlattı. Diğer de tarih hocamız Faruk Kurtuluş. İki yıl pestilimizi çıkardı ama gerçekten de Selçuklu ve Osmanlı tarihini öğretti. Onunla Topkapı Sarayı'nı, harem halka açık olmayan yerleri de dahil, gezdik. Selanik'in zaptı, Prut Savaşı'nın yorumu, Birinci Dünya Savaşı'nda yenilmiş sayılmamız gibi yerlere geldiğimizde "şimdi kitabı unutup beni dinleyin" der ve ele aldığı olayı iyice analitik bir şekilde anlatırdı. Anlatmasını bitirdikten sonra da "bu konuda mümeyyiz veya müfettiş soru sorarsa siz gene kitaptaki gibi anlatın" diye uyarırdı. Yani kitabın o bölümleri acil durumlarda kullanılacaklar kutusuna kaldırılacaktı!

Okulda iyi bir öğrenciydim. Kolay öğreniyordum. Kitap okumaya, hayal kurmaya, spor yapmaya bol vaktim kalıyordu. Futbol, basketbol ve biraz da voleybol oynadım. Orta mesafe koştum. Hiçbir formel spor eğitimi almadım. Buna üzülürüm. Oyun benim için önemliydi. Sporu büyük zevkle yaptım, hiçbir zaman iddiacı olmadım ama oldukça keyif aldım.

Fen derslerinden fiziği sevdim. Kimyayı çok ezbere dayalı öğrettiler. Üniversitede tekrar kimya dersi aldım ve anladım, öğrendim. Biyolojide ise daha dört-beş yaşından beri akşam yemeklerinde annemin diskurlarını dinleyerek bayağı sağlam bir temelim olmuştu. Matematikte cebire başlayınca çoğu sınıf arkadaşım soyutlamada zorluk çekti. Oysa cebir bana çok kolay geldi. Ortaokulun son yılındaki düzlem geometri dersine bayıldım. Sonraki yıl ise trigonometrik fonksiyonlar ve logaritma cetvellerini kullanarak bir sürü sayısal hesap yapıp

durduk. Tatsız tuzsuz bir dersti ama "Siz mühendis olacaksınız. Onun için böyle bir matematik dersi alıyorsunuz" dediler hocalarımız. Oysa ben üniversitede ne okumak istediğimi bilmiyordum. Gemi mühendisliği, arkeoloji ve matematik ilgimi çekiyordu. Babam Almanya'da, annem ise Amerika'da okumamı istiyordu. Ben İngiltere'yi seçtim ve öyle bir üniversite buldum ki ilk yıl matematik okuduktan sonra istersem ikinci yıl gemi mühendisliğine geçebiliyordum. Arkeolojiye geçmem ise biraz daha zordu ama imkansız değildi. Üniversitenin ilk yılında matematiği iyice sevdim ve matematikte kaldım. Hiç de pişman olmadım.

O yıllarda yurtdışında bir üniversitede okuyabilmek için Milli Eğitim Bakanlığı'nın yaptığı bir sınavda başarılı olmak gerekiyordu. Sınavda beş zor matematik problemi vardı. Ayrıca bir de "Neden yurtdışında okumak istiyorum?" konulu bir kompozisyon yazmamız isteniyordu. Ankara'daki uzun sınavdan sonra değişik okullardan mezun on genç bir lokantada buluştuk ve soruları aramızda tartıştık. Kompozisyonda hepimiz Tefik Fikret'in "Promete" şiirini kullanmıştık! Fikret bu şiirinde vatanının haline nasıl üzüldüğünü şöyle dile getirmekte:

*Kalbinde her dakika şu ulvi tahassürün,
Minkar-ı ateşini duy, daima düşün;
Onlar niçin semada, niçin ben çukurdayım?
Gülsün neden cihan bana, ben yalnız ağlayım*

Tosun Terzioğlu, ODTÜ ve Sabancı Üniversitesi'nden meslektaşı Alev Topuzoğlu ile

Çareyi batıdan, yani semada olan “onlardan”, bir şeyler alıp getirmekte görür.

*Yükselmek asumane ve gülmek, ne tatlı şey!
Bir gün şu hastalıklı vatan canlanırsa... Ey
Müştak-ı feyz u nur olan ati-i milletin
Meçhul elektrikçisi, aktar-ı fikretin
Yüklen, getir-ne varsa-biraz meskenet-fiken,
Bir parça rubu, benliği idraki besleyen*

Şiirde Promete sözcüğü geçmez. Promete mitolojideki Prometheus’un Fransızcası. Büyük tanrı Zeus’a karşı çıkan Prometheus, ateşi çalarak insanlara armağan eder. Böylece insanlar ateşi kullanmasını öğrenerek kendilerini yabani hayvanlardan korur, kışları ısınır ve yemeklerini ateşte pişirirler. Tabii bir de aydınlanırlar. Aydınlanmak veya o zamanki tabiriyle “tenvir olmak” pek önemli! Prometheus’un ateşi çalıp insanlara vermesine çok kızan Zeus onu Kafkasya’da bir dağa zincirler. Her gün bir kartal gelerek Prometheus’un ciğerini didikler. Gece kartal uçup gider ve Prometheus’un ciğeri iyileşir ama ertesi sabah gene aynı işkence başlar. Şiirin son beytinde Prometheus’a referans şöyle verilir:

*Gökten deha-yı narı çalan kahramanını
Varsın bulunmasın bilecek nam ü şanını!*

Tevfik Fikret zamanının gençlerine oğlu Haluk’a yazdığı şiirlerle yol gösterme çabasındadır. Promete şiiri Haluk’a yazılamamıştır ama o şiirlerinden birinde fazla sanat yapmadan meramını daha direkt şöyle anlatır:

*Ne bulursan bırakma, sanat, fen
İtimat, itina, cesaret, ümid
Hepsi lazım da bu yurda, hepsi müfid
Bize bol bol ziya kucakla getir
Düşmek etrafı görememektendir.*

İşte döviz imtihanı denen o sınavda hepimiz bu temayı işlemiştik. Bizler vatanımızın, yurdumuzun aydınlanması için batıya gidecek, bol bol ziya kucaklayıp getirecektik!

Annem Amerika’ya, babam Almanya’ya Prometheus adayı olarak gitmişlerdi. Yıllar sonra 1970’lerin başında, Balkan Matematikçiler Birliği İstanbul’da toplandı. Birliğin yönetim kurulunda Bulgar, Romen, Türk, Yugoslav ve Yunanlı matematikçiler ülkelerini temsil ediyorlardı. Babamın da içinde olduğu bu kuruldaki hemen herkes birbirlerini Almanya’daki öğrenciliklerinden tanıyordu. Onlar da bir takım sınavlardan geçmiş, kendi devletlerinin verdiği bursları kazanıp Prometheus adayı olarak Avrupa’ya gitmişlerdi. Bugünlerde üniver-

sitemizin Sakıp Sabancı Müzesi’nde ilginç iki sergi var. Birinde Türk resminin batıya yönelişinin 70 yıllık serüveni, ötekinde de aynı dönemdeki Portekiz resmi sergilenmekte. Resim yapmaya yetenekli Portekizli ve Türk gençler 19. yüzyıl ortalarından başlayarak Fransa’ya yollanmışlar. Kimi zaman da aynı hocalardan ders almışlar. Bizim üstatlar döndükten sonra İstanbul ve Boğaz resimleri yaparken, Portekizliler de Lizbon ve Tagus nehri resimleri yapmışlar. İki sergiyi bir arada görmek çok ilginç. Aslında Atina’daki Benaki müzesinin koleksiyonundan gene aynı dönemde Fransa’da yetişen Yunanlı ressamın eserleri de yer alabilir bu sergide.

Sınavı kazandım. Ailem bana her ay düşük kurdan satın alıp 41 sterlin yolluyordu İngiltere’ye. Paramı idareli kullanmayı, ailemden uzakta yaşamayı ve yemek yapmayı öğrendim. Üniversitede İngiliz, İzlandalı, Yunanlı, Jamaikalı, Nijeryalı, Sudanlı, İranlı birçok arkadaşım oldu. Ayrıca İngiliz orta öğrenim sisteminde, özellikle de seçkin okullarda, dayakla cezalandırmanın ciddi bir yer tuttuğunu öğrendim. Matematigi, özellikle de analizi daha çok sevmeye başladım. Mezun olduktan sonra Frankfurt’ta doktora başladım. Almancamı geliştirdim. Evlendim. Okuma nöbetine yakalanırsam doktora çalışmam aksar endişesiyle Almanya’ya sadece Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nı götürmüştüm. Bu kez onu defalarca okudum. Ormanlık bölümünü özellikle sevdim! Doktora hocamın ardına takılıp bir yıllığına Amerika’ya gidince 68 olaylarını ilk defa orada, devamını da son sınavlarım için döndüğüm Frankfurt’ta yaşadım.

Doktora hocam G. Köthe oldukça ünlü bir matematikçiydi. Onunla çalıştığım yıllarda her zaman 10-15 yüksek lisans ve doktora öğrencisi vardı. Her hafta fonksiyonel analiz semineri yapardı. Sık sık da zamanın ünlü matematikçileri Frankfurt’a gelir, kendi araştırmalarını anlatırlardı. Türkiye’ye dönünce kendimi çok yalnız hissettim. Benim alanımda çalışan kimse yoktu. Yeni kurulmakta olan ODTÜ’de iyi bir atmosfer vardı ama kütüphane oldukça yetersizdi. Ders yüküm de bayağı ağırdı. 12 Mart ile birlikte Türkiye yıllarca sürececek çalkantılı bir döneme girmişti. Üniversitem de siyasi çalkantıların zaman zaman odağında yer alıyor, yerli yersiz ithamlarla karşılaşıyordu. Yurt dışından misafir öğretim üyesi davet etmek veya bilimsel toplantılara katılmak için zaten yetersiz olan kaynaklar daha da azaldı. Yüksek enflasyon-

la birlikte maaşlarımız erimeye başladı. Siyasi çalkantılarla birlikte terör olayları da giderek yayıldı.

Annem ve babam oldukça ünlü hocaların yanında doktora yapmışlar ve Türkiye'ye döndükten sonra birçok zorlukla karşılaşmış, sıkıntılı dönemler yaşamışlardı. Ben doğmadan hemen önce Fen Fakültesi binası olan Zeynep Hanım konağı yanmış ve zaten oldukça fakir olan Matematik Enstitüsü Kütüphanesi de yok olmuştu. İkinci Dünya Savaşı yıllarında yurtdışıyla temas etme imkânı ortadan kalkmıştı. Kısmi seferberlikte babam askere alınmıştı. Ekmek, şeker gibi birçok şey karneye bağlanmıştı. Savaş sonrası yaşama koşullarında kısmen iyileşmeler olsa da üniversitenin kütüphaneleri, araştırma laboratuvarları gibi araştırma imkânlarını biraz olsun iyileştirebilmek için hem annemin hem de babamın ne kadar çok uğraştıklarını, hangi sıkıntılara göğüs germek zorunda kaldıklarını çok iyi biliyordum. Ama annem ve babam hiçbir zaman yılgnlığa kapılmadılar. Devamlı şikayet etmek yerine çalıştılar, çabaladılar, bir şeyler ortaya koydular. Onlardan çok şey öğrendim!

Ülkemizin sıkıntılı dönemlerinde “ Biz adam olmayız” lafını sık sık duyarız. Yüksek sesle “Ben adam olmam” diyene doğrusu hiç rastlamadım. “Sen adam olmasın!” lafını duydum; onun sonunda zaten kavga çıkardı. Çok sevdiğimiz “Biz adam olmayız” cümlesindeki “biz” zamiri aslında kibarlıktan kullanılır. Bu cümleyi söyleyen “Siz adam olmazsınız” demek ister! “Bu halk cahil!”, “Eller gider aya, biz kaldık yaya!”, “Ne ola-

cak bu memleketin hali!” gibi lafları geveleyip durur ve hüznüleniriz. Hüznü çok severiz. Bir bardak demli çayla iyi gider hüznü; rakıya da meze olur!

Ben hiçbir zaman kendimi hüznü kaptırıp işi tembelliğe vurmamışım. Zorluklardan yılmamışım; mücadele etmişim, çalışmışım, çabaladım. Annem ve babam gibi...

Zamanla bir üniversite hayal etmeye başladım. Öyle bir üniversite ki, orada raf ömrünü çoktan tamamlamış düşünce kalıplarını öğrencisine aktarmak yerine, her şey eleştirel aklın süzgecinden geçirilecek, bilinenler sorgulanacak ve araştırılacak. Disiplinlerin kalın duvarlarının olmadığı, ayrımcılık yapılmayan, özgür bir tartışma ortamını daima canlı tutan bir üniversite. Şanslıymışım, meğer başkaları da farklı bir üniversite hayal ederlermiş. Rahmetli Hacı Sabancı, Sakıp Sabancı ve on iki yıldır beraber çalıştığım Güler Sabancı... Meğer bir arama konferansı yapmışlar, tasarım komiteleri kurmuşlar, kampusun mimari planlarına başlamışlar. Birlikte hayallerimizi şekillendirdik, somutlaştırdık. İlk öğretim üyelerimiz de kendi hayalleriyle geldiler, bize katıldılar ve birlikte hayallerden gerçekler yaratmaya başladık. Ama asıl 1999 yılı Ekim ayı gelip de ilk öğrencilerimizin Bilgi Merkezi'nde toplandıklarını gördüğümde hayallerimizin canlandığını anladım.

Hayal kurmak iyi bir şeydir!

Beni dinlediğiniz için çok teşekkür ederim. Sağ olun. ♦